

Ympäristöministeriö

Lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyyntö 27.9.2021, VN/279/2018

Finavia Oyj:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki

Ympäristöministeriö on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Uudella kaavoitus- ja rakentamislaille on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausunto on pyydetty toimittamaan 7.12.2021 mennessä.

Finavia toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Alueidenkäytön kokonaisuus

Hallituksen esityksen luonnoksessa kaavoitus- ja rakennuslaiksi on todettu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden pysyvän pääosin nykyisellään ja, että pyrkimyksenä on edistää alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista huomioimisen sijaan. Nykyisillä valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien lentoasemien kehittämismahdollisuudet. Finavia katsoo, että valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat lentoasemaverkoston toimintojen turvaamisen kannalta erittäin tärkeät ja siten niiden vahva ohjaus maankäytön suunnitteluun tulee pysyä vähintään nykyisellä tasolla. Finavia katsoo, että valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden edistäminen niiden huomisen sijaan painottaa tavoitteiden aktiivisen toteuttamisen merkitystä. Tämän vuoksi Finavia katsoo, että Finavian tulee jatkossakin olla sidosryhmänä osallisena uusien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden valmistelussa.

Finavia pitää hyvänä, että ELY-keskukset valvovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista ja, että lakiluonnoksessa palautetaan ELY-keskusten oikeus valittaa maakuntien ja kuntien

kaavapäätöksistä. Finavia pitää ratkaisua hyvänä, koska muutoksen myötä lentoasemaverkoston kehittämismahdollisuuksien edistämistä valvoo julkisoikeudellinen taho. Finavia katsoo, että tällä ratkaisulla parannetaan valtakunnan keskeisten toimintojen, kuten liikennejärjestelmien ja niiden solmupisteiden toiminta- ja kehittämismahdollisuuksia.

Hallituksen esityksessä maakuntakaavan merkitystä kaavoitusjärjestelmässä muutetaan siten, että se ohjaa maakunnan aluerakenteen, valtakunnallisen ja maakunnallisen liikennejärjestelmän ja -verkon sekä maakunnan viherrakenteen kehittämisen periaatteita. Muu maankäytön toimintojen yhteensovittaminen ratkaistaan seutu- ja kuntakaavoituksessa. Finavia toteaa, että maakuntakaavataso on Finavian lentoasemien etujen ja vaikutusten yhteensovittamisen kannalta tärkein maankäytön suunnittelun väline. Tämän vuoksi Finavia katsoo, että maakuntakaavan tulee jatkossakin riittävän vahvasti ohjata alueiden tarkempaa kaavoitusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien toimintojen osalta. Lentoasemien vaikutukset (erityisesti lentokonemelualueet) ulottuvat usein kilometrien etäisyydelle lentoasemasta ja vaikuttavat siten useiden kuntien maankäyttöön. Tämän vuoksi Finavia pitää erittäin hyvänä lakiehdotuksen perusteluissa esitettyä kirjausta, jossa todetaan, että liikennejärjestelmän kehittämisen turvaamiseksi voidaan maakuntakaavassa esittää siihen liittyviä vaikutuksia ja rajoituksia, esim. lentokonemelua. Finavia katsoo, että lentokonemelu tulee asianmukaisella tavalla huomioida maakuntakaavoissa sen lentoasemaverkoston kaikkien lentoasemien osalta.

Hallituksen esityksen lakiluonnoksessa esitetyssä kaupunkiseutusuunnitelmassa yhteensovitetään yhdyskuntarakennetta, liikennejärjestelmää ja viherrakennetta. Vaikka kaupunkiseutusuunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen, Finavia katsoo, että siinä tulisi ratkaista seutukunnan toimintojen yhteensovittamiseen liittyviä kysymyksiä, esim. lentokonemelualueiden ja uusien asuinalueiden sijoittamisen yhteensovittamisen periaatteet.

Yleis- ja asemakaavojen osalta lakiluonnoksessa esitetyt muutokset eivät merkittävästi vaikuta Finavian toimintaan. Yleiskaavoilla on suuri merkitys lentoasemien ja niiden vaikutusten yhteensovittamisessa muuhun maankäyttöön. Tämän vuoksi Finavia katsoo, että valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan ohjaavuus yleiskaavaan on tärkeää. Kuntakaavoituksen mahdolliseen

nopeuttamiseen viitaten Finavia katsoo, että riittävien vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi nykyinen kolmivaiheinen käytäntö (osalistumis- ja arviointisuunnitelma/luonnos/ehdotus) on tarkoituksenmukainen, eikä tätä tule supistaa esim. kaksivaiheiseksi.

Lentoliikennejärjestelmän toiminnan turvaamisen kannalta tärkeintä on valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja maakuntakaavassa esitettyjen toiminta- ja kehittämismahdollisuuksien turvaaminen ja ohjausvaikutuksen ulottaminen edelleen kuntakaavoituksen tasolle.

Kaavojen toteuttamisen kokonaisuus

Lakiluonnoksessa rakennus- ja toimenpideluvat yhdistetään rakentamisluvaksi. Tämän osalta on todettu, että vaikka lupaa edellyttävien toimenpiteiden kynnys nousee, tulee kaikessa rakentamisessa noudattaa olemassa olevia säädöksiä. Rakennuslupaa edellyttävä toimenpide on mm. vähintään 30 m korkea masto tai piippu. Tämän osalta Finavia muistuttaa, että lentoasemilla on kiitoteiden ympärille ilmailulaissa rajattu alueet, joissa kaikkien esteiden tulee alittaa 10 m maan- tai merenpinnasta. Tällaisissa tapauksissa tulee kunnan rakennusvalvonnalla olla tietous myös ilmailulain vaatimuksista, jotta ne tulevat hankkeissa huomioituiksi. Finavia pyrkii omalla toiminnallaan edesauttamaan tietoa esterajoituspintojen huomioimisesta kaavojen ja rakennusjärjestysten laatimisen aikana.

Lisätiedot

Lisätietoja Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi.

FINAVIA OYJ

Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Mikko Viinikainen

johtaja, kestävä kehitys

Tiedoksi

Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus
Lakiasiat